

Vrouwtje Zomertaling, illustratie in aquarel | Gerda Baas

De Zomertaling

Anas querquedula

Paul Keuning

Mannetje zomertaling, maart 2023
De Kampen | Jurriën Uiterwijk

Linnaeus ging bij de naamgeving voor deze kleine eendensort af op de kleur. *Quercus robur* is de Latijnse naam voor de zomereik. Taling betekent klein soort eend. We vinden de Winter- en de Zomertaling op dezelfde bladzijde in onze vogelgids. Er is wel een verschil. Bij de Wintertaling staan de letters BJ en dat betekent dat hij het hele jaar in ons land voorkomt. Bij de Zomertaling staat BD. De B betekent dat hij met meer dan 50 paartjes in ons land broedt en de D duidt erop dat het vooral een doortrekker is, namelijk naar de broedgebieden in Finland en de toendra's in Rusland.

Fractie groter

De Wintertaling is onze kleinste eend. De Zomertaling is een fractie groter. Het mannetje van de Wintertaling valt op door het glanzend groene kontje, waar het vrouwtje op die plek slechts een licht wit streepje heeft.

Het mannetje van de Zomertaling is te herkennen aan de witte liggende komma boven het oog. De snavel en de staart zijn zichtbaar langer dan die van de Wintertaling. De lichtgrijze flanken contrasteren met de donkerbruine borst. Ook in vlucht valt de lichtgrijze vleugel op. Bij het vrouwtje zijn de verschillen minder

evident. Wel zie je dat de witte achterrand wat breder is. De groene vlek op de achterrand van de vleugel bij het vrouwtje van de Wintertaling ontbreekt bij de Zomertaling.

In gedrag is het belangrijkste verschil dat de Zomertaling, in tegenstelling tot de Wintertaling, niet grondelt. Hij zeeft plantaardig voedsel en muggenlarven aan het wateroppervlak (Svensson 2016).

Broedgevallen

De terugloop in het aantal broedgevallen sinds 1975 is significant: van 2400 in 1975 schommelt het nu rond de 500. Daar zijn meerdere redenen voor op te noemen. Deze kritische eend, die ook in weidevogelgebieden broedt, is namelijk buitengewoon storingsgevoelig. In ons bedrijvige, dichtbevolkte land gaat broeden moeilijk samen met de rust die daarvoor nodig is. De desastreuze daling sinds de jaren 70 van de vorige eeuw was dan ook het gevolg van bekende oorzaken:

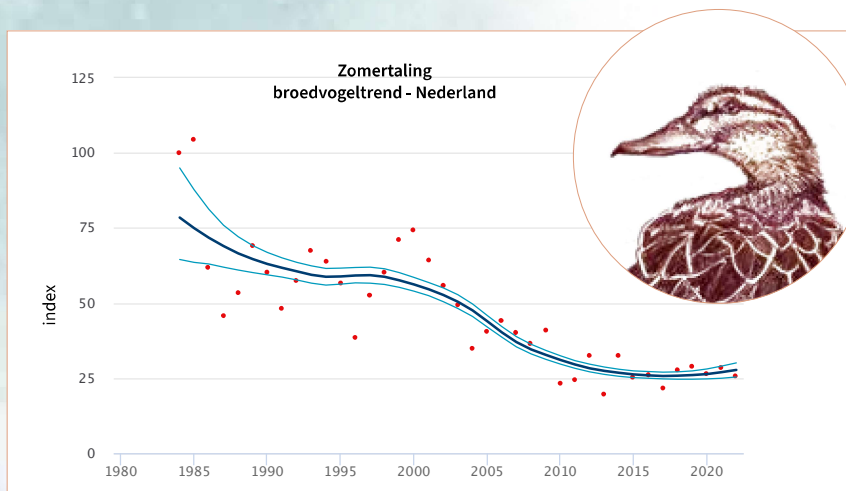
- Intensivering van het boerenbedrijf
- Waterpeildaling
- Zware bemesting
- Frequent maaien
- Intensieve veebezetting

Daarnaast is de Zomertaling de enige eend die voltallig in de natte gebieden

van Midden-Afrika overwintert. Het geregeld uitblijven van regen en de drastisch toegenomen bevolkingsdruk aldaar, leiden tot grotere sterfte onder de overwinteraars. (Sovon 2018).

Overlever

De afgelopen jaren is de daling in Nederland tot stilstand gekomen. De Zomertaling is een echte overlever en is bij de keuze van zijn broedplek zeer flexibel. Hij speelt snel in op factoren als droogte, te veel neerslag of verstoring. Door hun onopvallend gedrag valt het niet mee om een broedpaar op te sporen. De grootste kans op het vinden van een paartje in hun broedgebied is bij de Weerribben in N-W Overijssel, de Biesbosch en de veenweidegebieden van Noord- en Zuid-Holland. In het werkgebied van onze vogelwerkgroep werden ooit broedgevallen van de Zomertaling gesignaleerd bij Oud-Valkeveen, maar dat was nog voor de afsluiting van de Zuiderzee. Andere meldingen kwamen uit Ankeveen, het Laarder Wasmeer en de Eempolders. Tot in de jaren 80 van de vorige eeuw waren er zo'n twintigtal broedgevallen in de Vechtstreek (Jonkers et al 1987).

Grafiek van Sovon gebaseerd op het Meetnet Broedvogels (BMP)

Vrouwtje Zomertaling, illustratie inpen | Gerda Baas

Bronnen:

- Jonkers, D.A. et al. 1987. Vogels tussen Vecht en Eem. Vogelwerkgroep Het Gooi en Omstreken, Hilversum: 158-161.
- Svensson, L. 2016. ANWB Vogelgids van Europa. Kosmos Uitgevers, Utrecht/Antwerpen.
- Sovon. 2018. Vogelatlas van Nederlands. Kosmos Uitgevers, Utrecht/Antwerpen.